Autoriteit
Consument & Markt

Openbaar

Besluit

Kenmerk ACM/UIT/599428
Zaaknummer ACM/23/183404

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet, SABIC Innovative Plastics B.V.

Inhoudsopgave

1 Inleiding en leeswijzer 3

2 Relevante feiten en omstandigheden 4
2.1 Beschrijving van stelsel van leidingen 4
2.1.1 Eigendom van het stelsel van leidingen 4
2.1.2 Geografische afbakening 4
2.2 Eisen aan aanvrager 4
2.3 Ontheffingsgronden 5
2.4 Veiligheid en betrouwbaarheid 5
2.5 Derdentoegang 5

3 Beoordeling van de ontheffingsaanvraag 5
3.1 Definitie van gesloten distributiesysteem 5
3.2 Eisen voor de aanvrager 7
3.3 Ontheffingsgronden 7

4 Dictum 9

5 Bijlage 1 - Wettelijk kader 12

6 Bijlage 2 – Geografische afbakening van de locatie waarop het GDS/gastransportnet is gelegen 15

7 Bijlage 3 – Toelichting op ontheffingsvoorschriften 16

1 Inleiding en leeswijzer

1. Met dit besluit geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) uitvoering aan artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet. Op grond hiervan kan de eigenaar van een gesloten distributiesysteem (hierna: GDS) een aanvraag bij de ACM indienen tot verlening van een ontheffing van de verplichting tot het aanwijzen van een netbeheerder (hierna: de ontheffing).

2. De ACM geeft met dit besluit haar oordeel op de aanvraag van SABIC Innovative Plastics B.V. (hierna: aanvrager), ontvangen op 1 mei 2023, voor een ontheffing op grond artikel 2a, eerste lid, sub a, van de Gaswet voor het stelsel van leidingen dat ligt op perceel met kadastrale aanduiding 946 te Bergen op Zoom.

3. De indeling van dit besluit is als volgt. Het feitencomplex en andere relevante omstandigheden, zoals die bij de ACM bekend zijn, zijn samengevat in hoofdstuk 2. De ACM beschrijft haar beoordeling van de aanvraag in hoofdstuk 3. De ACM eindigt haar besluit met het dictum in hoofdstuk 4.

4. De ACM heeft drie bijlagen toegevoegd aan het besluit. Deze bijlagen zijn onderdeel van onderhavig besluit. Bijlage 1 geeft een overzicht van de relevante wettelijke bepalingen. In bijlage 2 bevat een kadastrale kaart van het terrein waarop het gastransportnet is gelegen. In bijlage 3 licht de ACM de voorschriften die zijn verbonden aan de ontheffing nader toe.

2 Relevante feiten en omstandigheden

5. In dit hoofdstuk geeft de ACM een samenvatting van de bij haar bekende feiten en omstandigheden met betrekking tot de ontheffingsaanvraag. Deze feiten en omstandigheden zijn ontleend aan de ontheffingsaanvraag en aanvullende informatie van aanvrager. Op basis van deze informatie stelt de ACM de hiernavolgende feiten en omstandigheden vast met betrekking tot het stelsel van leidingen (paragraaf 2.1), de eisen aan aanvrager (paragraaf 2.2), de ontheffingsgronden (paragraaf 2.3), de veiligheid en betrouwbaarheid van het stelsel van verbindingen (paragraaf 2.4) en derdentoegang (paragraaf 2.5).

2.1 Beschrijving van stelsel van leidingen

2.1.1 Eigendom van het stelsel van leidingen

6. Aanvrager heeft verklaard geen netbeheerder in de zin van de Gaswet te zijn. Aanvrager heeft eveneens verklaard dat hij geen deel uitmaakt van een groep als bedoeld in artikel 24b van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) waarvan ook een netbeheerder in de zin van de Gaswet onderdeel uitmaakt. Hij heeft dit aangetoond door middel van het overleggen van een weergave van zijn concernstructuur.

2.1.2 Geografische afbakening

7. Aanvrager is van oordeel dat er sprake is van een gastransportnet op de geografisch-afgebakende-locatie te Bergen op Zoom. Hij motiveert dit door middel van een omschrijving, schematische weergave van de leidingen en een kadastrale kaart. Dit betreft een industriële/commerciële locatie, aldus aanvrager.

8. Het gastransportnet opereert op een drukniveau van 8 bar en is, volgens aanvrager, geen onderdeel van het landelijk gastransportnet. Het gastransportnet is aangesloten op het gastransportnet van Gas Transport Services B.V. (hierna: GTS).

9. Op het gastransportnet zijn twee afnemers aangesloten. Een overzicht van deze afnemers staat in **Tabel 1**.

Tabel 1 Overzicht van de afnemers op het gastransportnet volgens de aanvrager

Nr.	Naam afnemer	Adres op de locatie
1.	SABIC Innovative Plastics B.V.	Plasticslaan 1, 4612 PX te Bergen op Zoom
2.	SHPP B.V.	Plasticslaan 1, 4612 PX te Bergen op Zoom

10. Op het gastransportnet zijn volgens aanvrager geen huishoudelijke afnemers aangesloten.

2.2 Eisen aan aanvrager

11. Aanvrager betoogt dat hij eigenaar is van het stelsel van leidingen door verticale natrekking op grond van 5:20, eerste lid, onder e, BW. Het stelsel van leidingen is volgens de aanvrager aangelegd in 1971 en deze leidingen heeft sinds jaar en dag onderdeel uitgemaakt van de installatie van de aanvrager. Aanvrager stelt dat het stelsel van leidingen gelegen is in eigen grond van de aanvrager. Als eigenaar van de grond is de aanvrager door verticale natrekking ook eigenaar geworden van het op de grond bevindende stelsel van verbindingen.

12. Aangezien de eigendom niet door middel van verticale natrekking aangetoond kan worden, wenst aanvrager deze aan te tonen door te motiveren dat zij de exploitant is van het net. Ten bewijze hiervan heeft de aanvrager facturen en contract van uitgevoerde werkzaamheden en aansluit- en transportovereenkomst waaruit blijkt dat aanvrager gas gaat leveren aan SHPP B.V. (hierna: SHPP) overgelegd.

2.3 Ontheffingsgronden

13. Aanvrager verzoekt om een ontheffing op grond van artikel 2a, eerste lid, onderdeel b, van de Gaswet. Hij licht dit als volgt toe.

14. Op het gastransportnet is volgens aanvrager geen aan aanvrager verwant bedrijf aangesloten. Aanvrager gebruikte in het jaar 2022 86% van het getransporteerde gas.

2.4 Veiligheid en betrouwbaarheid

15. Aanvrager geeft aan de kwaliteit en veiligheid op het gastransportnet op de volgende wijze te borgen. Aanvrager licht toe dat aanvrager jaarlijks zelf inspecties uitvoert aan de op haar bedrijfsterrein gelegen gasleidingen. Tevens worden de gasleidingen tussendoor ook geïnspecteerd door een derde partij Masaood John Brown. Aanvrager heeft hiertoe een uitvoerig onderhoudsrapport overgelegd waarin invulling wordt gegeven aan het veiligheidsbeleid.

16. Verder heeft aanvrager een storingsplan overgelegd ingeval van calamiteiten. Er bestaat geen investeringsplan of vervangingsplan. Indien een investering voorgesteld wordt, zal deze investering gewogen worden door BoZ Technical Department.

2.5 Derdentoegang

17. Aanvrager geeft aan gebruik te maken van suballocatie om derdentoegang tot het stelsel van leidingen te faciliteren.

3 Beoordeling van de ontheffingsaanvraag

18. In dit hoofdstuk licht de ACM toe hoe zij de ontheffingsaanvraag heeft beoordeeld. De beoordeling valt uiteen in drie delen. Ten eerste beoordeelt de ACM of het stelsel van leidingen voldoet aan de eisen voor een GDS ingevolge artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet (paragraaf 3.1). Als hier sprake van is, dan beoordeelt de ACM ten tweede of aanvrager voldoet aan de eisen die aan hem zijn gesteld in artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet (paragraaf 3.2). Als zowel het stelsel van leidingen alsmede de aanvrager voldoen aan de wettelijke eisen ingevolge artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet, dan beoordeelt de ACM op welke grond de ontheffing kan worden verleend (paragraaf 3.3).

3.1 Definitie van gesloten distributiesysteem

19. Bij de beoordeling of de eigenaar van een gasnet in aanmerking komt voor een ontheffing gelden de volgende criteria voor het gasnet:
    a) Er is sprake van een gastransportnet in de zin van artikel 1, eerste lid, onderdeel d, van de Gaswet;

b) Het gastransportnet is geen onderdeel van het landelijk gastransportnet conform artikel 1, eerste lid, onderdeel n, van de Gaswet;
c) Het gastransportnet ligt binnen een geografisch afgebakende locatie en dat net is technisch, organisatorisch of functioneel verbonden conform artikel 2a, eerste lid, onderdeel c, van de Gaswet;
d) Er worden niet meer dan 500 niet-huishoudelijke afnemers aangesloten, conform artikel 2a, eerste lid, onderdeel d en e, van de Gaswet.

De ACM heeft deze criteria beoordeeld op basis van de bij haar bekende feiten en omstandigheden. De ACM vat haar beoordeling samen aan het eind van deze paragraaf.

20. Een ontheffing voor een GDS kan alleen worden verleend als er sprake is van een gastransportnet als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel d, van de Gaswet. Op grond van de in hoofdstuk 2 van dit besluit beschreven feiten en omstandigheden, concludeert de ACM dat er sprake is van een stelsel van leidingen dat is aangesloten op het gastransportnet van GTS en gas in de zin van artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van de Gaswet transporteert. Het stelsel van leidingen kwalificeert als een net in de zin van de Gaswet als blijkt dat naast de eigenaar nog een andere afnemer op dit stelsel is aangesloten. Een afnemer in de zin van de Gaswet is een persoon met een aansluiting op een gastransportnet (artikel 1, eerste lid, onderdeel o, Gaswet). Een aansluiting is één of meer verbindingen tussen een gastransportnet en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken (artikel 1, eerste lid, onderdeel m, Gaswet). Uit een WOZ-beschikking blijkt wie eigenaar of gebruiker van een zelfstandige onroerende zaak is. De eigenaar en de gebruiker kunnen een afnemer zijn in de zin van de Gaswet.

21. De ACM stelt met voldoende zekerheid vast dat op het stelsel van leidingen minimaal twee verschillende afnemers zijn aangesloten. Aanvrager heeft hiertoe een OZB-beschikking van SABIC en een gastransportovereenkomst overgelegd waaruit blijkt dat SABIC gas gaat leveren aan SHPP. De ACM concludeert dat er sprake is van een gastransportnet in de zin van artikel 1, eerste lid, onderdeel d, van de Gaswet.

22. Op grond van artikel 2a, eerste lid, aanhef, van de Gaswet kan geen ontheffing worden verleend betreffende een gastransportnet dat tot het landelijk gastransportnet, als bedoeld, eerste lid, onderdeel b, van de Gaswet, behoort. Uit de feiten en omstandigheden zoals die zijn beschreven in hoofdstuk 2 van dit besluit maakt de ACM op dat het gastransportnet niet wordt gebruikt voor het landelijk transport van gas. De ACM concludeert dat het gastransportnet geen onderdeel is van het landelijk gastransportnet.

23. Op grond van artikel 2a, eerste lid, onderdeel c, van de Gaswet dient het gastransportnet binnen een geografisch afgebakende industriële locatie, commerciële locatie of een locatie met gedeelde diensten te liggen. Binnen die locatie geldt een aansluitplicht voor de ontheffingshouder. Uit de feiten en omstandigheden zoals die zijn beschreven in hoofdstuk 2 van dit besluit blijkt dat de geografische afbakening van de locatie waarop het gastransportnet is gelegen op perceel met kadastrale aanduiding 946 te Bergen op Zoom. Aanvrager heeft dit genoegzaam aangetoond. Daarnaast blijkt dat er sprake is van een industriële locatie en/of commerciële locatie. De ACM concludeert dat de aanvraag op dit punt voldoet aan de wet.

24. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing moet aanvrager beschikken over een gastransportnet waarop, blijkens artikel 2a, eerste lid, onderdeel d en e, van de Gaswet niet meer dan 500 niet-huishoudelijke afnemers zijn aangesloten. Uit de feiten en omstandigheden zoals die zijn beschreven in hoofdstuk 2 van dit besluit blijkt dat er twee niet-huishoudelijke afnemers en geen huishoudelijke afnemers op het gastransportnet zijn aangesloten. De ACM concludeert dat de aanvraag voldoet aan dit wettelijk vereiste van een GDS.

25. Uit de voorgaande randnummers blijkt dat er sprake is van een gastransportnet in de zin van de Gaswet, het gastransportnet geen onderdeel is van het landelijk gastransportnet, het gastransportnet ligt binnen een geografisch afgebakende industriële dan wel commerciële locatie, er minder dan 500 afnemers zijn aangesloten, en er geen huishoudelijke afnemers zijn aangesloten op het gastransportnet. De ACM concludeert dat de aanvraag voldoet aan dit wettelijk vereiste voor een ontheffing.

3.2 Eisen voor de aanvrager

26. Nu er sprake is van een GDS in de zin van artikel 1, eerste lid, onderdeel am, van de Gaswet, beoordeelt de ACM, conform artikel 2a, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Gaswet, of aanvrager beschikt over de eigendom van het GDS, geen netbeheerder is, en ook niet verbonden is met een netbeheerder in een groepsmaatschappij. De ACM heeft dit beoordeeld op basis van de bij de ACM bekende feiten en omstandigheden. De ACM vat haar beoordeling samen aan het eind van deze paragraaf.

27. De aanhef van het eerste lid van artikel 2a van de Gaswet vereist dat aanvrager beschikt over de eigendom van het GDS waarvoor hij een ontheffing aanvraagt. Uit de in hoofdstuk 2 van dit besluit beschreven feiten en omstandigheden, leidt de ACM af dat aanvrager beschikt over de eigendom van het GDS. Aanvrager heeft dit genoegzaam aangetoond door onderhoudsfacturen, -contracten en aansluit- en transportovereenkomst waaruit blijkt dat aanvrager gas gaat leveren aan SHPP over te leggen. De ACM neemt daarbij in ogenschouw dat er verder geen reden aanwezig is om aan te nemen dat aanvrager niet over de eigendom beschikt. De ACM concludeert dat aanvrager beschikt over de eigendom van het GDS.

28. Op grond van artikel 2a, eerste lid, onderdeel c, van de Gaswet mag aanvrager geen netbeheerder zijn en ook niet in een groepsmaatschappij met een netbeheerder verbonden zijn. Aanvrager heeft verklaard geen netbeheerder en ook niet in een groepsmaatschappij met een netbeheerder verbonden te zijn. Hij heeft dit genoegzaam aangetoond. Hiermee voldoet de aanvraag aan het criterium uit artikel 2a, eerste lid, onderdeel c, van de Gaswet.

29. Uit de voorgaande randnummers blijkt dat aanvrager eigenaar is van het GDS, geen netbeheerder is en niet in een groepsmaatschappij is verbonden met een netbeheerder. De ACM stelt derhalve vast dat aanvrager voldoet aan de eisen in artikel 2a van de Gaswet.

3.3 Ontheffingsgronden

30. Nu er sprake is van een GDS en aanvrager voldoet aan de wettelijke eisen, beoordeelt de ACM ingevolge artikel 2a, eerste lid, onderdeel a, van de Gaswet op welke grond zij de ontheffing kan verlenen:
    1) het bedrijfs- of productieproces van de gebruikers van het GDS is om specifieke technische of veiligheidsredenen geïntegreerd; of
    2) het GDS transporteert gas primair voor de eigenaar van dat systeem of de daarmee verwante bedrijven.

    Aanvrager doet, zo blijkt uit de verstrekte informatie, een beroep op de tweede grond. De ACM heeft daarom alleen deze grond beoordeeld.

31. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing op de tweede grond dient te worden aangetoond dat het gastransportnet gas primair transporteert voor de eigenaar van dat systeem of de daarmee verwante bedrijven. Blijkens de in hoofdstuk 2 van dit besluit beschreven feiten en omstandigheden, zijn er naast aanvrager geen verwant bedrijf aangesloten op het GDS. Aanvrager neemt 86% van het getransporteerde gas af. De ACM concludeert dat aanvrager

hiermee gemotiveerd heeft aangetoond dat er sprake is van een situatie als omschreven in artikel 2a, eerste lid, onderdeel a, van de Gaswet.

32. De ACM concludeert op grond van het voorgaande dat de aanvraag voldoet aan de voorwaarden genoemd in de Gaswet. Er zijn verder geen feiten en omstandigheden bij de ACM bekend die, ondanks dat wordt voldaan aan de voorwaarden, aan de verlening van een ontheffing in de weg staan. De ACM honoreert de aanvraag derhalve op grond van artikel 2a, eerste lid, onderdeel a, tweede grond, van de Gaswet.

4 Dictum

33. De Autoriteit Consument en Markt besluit op grond van artikel 2a, eerste lid, onderdeel a, tweede grond, van de Gaswet een ontheffing te verlenen van de verplichting een netbeheerder aan te wijzen aan SABIC Innovative Plastics B.V. voor het gesloten distributiesysteem gelegen op perceel met kadastrale aanduiding 946 te Bergen op Zoom.

34. De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1) Definities

Tenzij in deze voorschriften anders gedefinieerd, zijn de definities bij of krachtens de Gaswet van toepassing. In deze ontheffing en de daarop rustende voorschriften wordt verstaan onder:

a. Derdentoegang: Het recht van een afnemer op keuzevrijheid van leverancier.
b. Switchverzoek: Het verzoek van een afnemer om van leverancier te wisselen.
c. Particuliere netbeheerder: Eigenaar van een gesloten distributiesysteem, waaraan krachtens artikel 2a van de Gaswet ontheffing is verleend.

2) Wijzigingen in de ontheffing

Naam- en adreswijzigingen, alle wijzigingen met betrekking tot het net zoals eigendomswisselingen of wijzigingen in het aantal afnemers en alle andere wijzigingen die van invloed kunnen zijn op deze ontheffing worden uiterlijk vier weken voorafgaand aan de wijziging onverwijld door de particuliere netbeheerder schriftelijk aan de Autoriteit Consument en Markt gemeld.

3) Voorwaarden en tarieven

a. De voorwaarden en tarieven waartegen de aansluiting en het transport van gas worden uitgevoerd door de particuliere netbeheerder worden op gepaste wijze vooraf bekendgemaakt aan de afnemers op zijn gastransportnet.
b. De particuliere netbeheerder draagt er zorg voor dat de afnemers van zijn net te allen tijde transparante informatie kunnen verkrijgen over deze geldende tarieven en voorwaarden.
c. Tevens draagt de particuliere netbeheerder er zorg voor dat al zijn afnemers een overzicht ontvangen waarop de tarieven overzichtelijk en begrijpelijk zijn gespecificeerd. Hierbij wordt in elk geval onderscheid gemaakt tussen de tarieven in verband met de aansluiting, het transport van gas en indien van toepassing de tarieven voor levering.

4) Veiligheid

De particuliere netbeheerder dient onverminderd het bepaalde in artikel 10 van de Gaswet ter waarborging van de veiligheid en de betrouwbaarheid van het gastransportnet te beschikken over:

a. een onderhoudsplan met bijbehorende onderhoudsdienst;
b. een storingsplan met bijbehorende storingsdienst;
c. een calamiteitenplan met betrekking tot het gastransportnet en degenen die toegang hebben tot het gastransportnet hierover te instrueren;
d. een investeringsplan waarvan een vervangingsplan onderdeel is;
e. een bedrijfsmiddelenregister, dat een beschrijving bevat van alle verbindingen, leidingen en hulpmiddelen van het gastransportnet, aangeduid naar locatie, aard, type en overige relevante gegevens.

5) Derdentoegang

a. De particuliere netbeheerder waarborgt een systeem van derdentoegang door middel van zogenaamde suballocatie, waarbij de door of namens de afnemer op het gastransport gecontracteerde leverancier gas levert op de Shipper-code (EAN-code) van de Programma

Verantwoordelijke-partij van de particuliere netbeheerder op het gastransportnet van GTS. De particuliere netbeheerder rekent met de afnemer op de aansluiting van de afnemer af op basis van de door deze afnemer met de leverancier overeengekomen baseload levering en het werkelijke verbruik;

b. De particuliere netbeheerder dient binnen maximaal drie maanden na ontvangst van het eerste schriftelijke switchverzoek van de eerste afnemer die om derdentoegang verzoekt, zijn systemen en processen zodanig in te richten dat de switch van leverancier is gerealiseerd. De particuliere netbeheerder dient daarbij in ieder geval te beschikken over een aansluitingenregister in lijn met Hoofdstuk 2, paragraaf 1 van de Informatiecode Elektriciteit en Gas, waarbij in plaats van een EAN-code andere unieke codes wordt toegekend aan de aansluitingen van de afnemers op het gastransportnet;
d. Volgende switchverzoeken dienen binnen een termijn van vijf werkdagen te worden afgehandeld, indien de switchdatum die de afnemer met de leverancier is overeengekomen daartoe noodzaakt;
e. Indien het switchverzoek niet binnen een termijn van vijf werkdagen kan worden uitgevoerd, omdat de afnemer de voor de switch benodigde gegevens niet volledig of niet tijdig heeft overgelegd, dan stelt de particuliere netbeheerder de leverancier en de afnemer hiervan schriftelijk en onder opgaaf van redenen in kennis.

6) Kosten leverancierswissel

In het geval dat een afnemer van het gastransportnet waarvoor ontheffing is verleend van leverancier wisselt, brengt de particuliere netbeheerder voor deze switch geen kosten in rekening, behoudens voor zover de Gaswet daarin voorziet.

7) Meetverantwoordelijkheid

De particuliere netbeheerder is niet verantwoordelijk voor het inrichten van de meetverantwoordelijkheid, indien dit vereist is voor het wisselen van leverancier door een afnemer van het net waarvoor ontheffing is verleend.

8) Duur ontheffing

Deze ontheffing vervalt na tien jaar vanaf het moment van bekendmaking van het besluit tot verlening van de ontheffing.

Den Haag,
Datum: 5 juni 2023

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

w.g.

drs. F.E. Koel
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij het bestuur van de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, het bestuur van de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter.

5 Bijlage 1 - Wettelijk kader

1. In dit hoofdstuk beschrijft de ACM de bepalingen die gezamenlijk het wettelijk kader vormen voor dit besluit.

2. Artikel 1, eerste lid, onderdelen b, c, d, k, m, n, o, am, an en as, van de Gaswet luiden:

"b. gas:

1°. aardgas dat bij een temperatuur van 15° Celsius en bij een druk van 1,01325 bar in gasvormige toestand verkeert en in hoofdzaak bestaat uit methaan of een andere stof die vanwege haar eigenschappen aan methaan gelijkwaardig is en

2°. stof die:

- *is opgewekt in een productie-installatie die uitsluitend gebruik maakt van hernieuwbare energiebronnen of*
- *is opgewekt in een hybride productie-installatie die gebruik maakt van zowel hernieuwbare als fossiele energiebronnen en*
- *bij een temperatuur van 15° Celsius en bij een druk van 1,01325 bar in gasvormige toestand verkeert en in hoofdzaak bestaat uit methaan of een andere stof die vanwege haar eigenschappen aan methaan gelijkwaardig is voor zover het mogelijk en veilig is deze stof overeenkomstig hoofdstuk 2 te transporteren.*

c. gasproductienet: een of meer pijpleidingen die onderdeel uitmaken van een olie- of gaswinningsproject of die worden gebruikt voor het transport van gas rechtstreeks van een gaswinningsproject naar een verwerkingsinstallatie, een opslagplaats of een aanlandingsplaats

d. gastransportnet: niet tot een gasproductienet behorende, met elkaar verbonden leidingen of hulpmiddelen bestemd of gebruikt voor het transport van gas, met inbegrip van hulpmiddelen en installaties waarmee ondersteunende diensten voor dat transport worden verricht behoudens voor zover deze leidingen en hulpmiddelen onderdeel uitmaken van een directe lijn of gelegen zijn binnen de installatie van de afnemer.

k. verwant bedrijf: verbonden onderneming in de zin van artikel 41 van de zevende richtlijn nr. 83/349/EEG van de Raad van 13 juni 1983 op de grondslag van artikel 54, derde lid, sub g, van het Verdrag betreffende de geconsolideerde jaarrekening of een geassocieerde onderneming in de zin van artikel 33, eerste lid, daarvan of een onderneming die aan dezelfde aandeelhouders toebehoort;

m. aansluiting: één of meer verbindingen tussen een gastransportnet en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, waaronder begrepen één of meer verbindingen tussen een gastransportnet dat wordt beheerd door een netbeheerder en een gastransportnet dat beheerd wordt door een ander dan die netbeheerder;

n. landelijk gastransportnet: een gastransportnet dat uitsluitend of in hoofdzaak bestemd is of wordt gebruikt voor het op landelijk niveau transporteren van gas;

o. afnemer: een persoon met een aansluiting op een gastransportnet;

am. gesloten distributiesysteem: een net, niet zijnde het landelijk gastransportnet:

1. *dat ligt binnen een geografisch afgebakende industriële locatie, commerciële locatie of locatie met gedeelde diensten,*
2. *waarop minder dan 500 afnemers zijn aangesloten en*
3. *dat alleen niet-huishoudelijke afnemers van gas voorziet, tenzij er sprake is van incidenteel gebruik door een klein aantal huishoudelijke afnemer die werkzaam is of vergelijkbare betrekkingen heeft met de eigenaar van het gesloten distributiesysteem.*

an. directe lijn: een of meer leidingen voor het transport van gas, behoudens voor zover die gelegen is binnen een installatie, die:

1°. niet is verbonden met een gastransportnet of een andere leiding voor het transport van gas en die een geïsoleerde productie-installatie van een producent rechtstreeks verbindt met een geïsoleerde verbruiker van gas, niet zijnde de producent, of
2°. ten hoogste via de installatie van één aangeslotene op de leiding is verbonden met een gastransportnet of een andere leiding voor het transport van gas en die een productie-installatie van een producent met tussenkomst van een leverancier rechtstreeks verbindt met één of meer verbruikers van gas, niet zijnde de producent of in hoofdzaak huishoudelijke verbruikers, teneinde te voorzien in de gasbehoefte van deze verbruikers;

as. gas uit hernieuwbare energiebronnen: een stof die is opgewekt in een productie-installatie die uitsluitend gebruik maakt van hernieuwbare energiebronnen of is opgewekt met hernieuwbare energiebronnen in een hybride productie-installatie die ook gebruik maakt van fossiele energiebronnen;".

3. Artikel 2a van de Gaswet luidt:

"1. De Autoriteit Consument en Markt kan op diens aanvraag ontheffing verlenen aan een eigenaar van een gesloten distributiesysteem van het gebod van artikel 2, achtste lid, indien:
a. de bedrijfs- of productieproces van de gebruikers van een gesloten distributiesysteem om specifieke technische of veiligheidsredenen geïntegreerd is of
b. het gesloten distributiesysteem primair gas transporteert voor de eigenaar van dat systeem of de daarmee verwante bedrijven en
c. de aanvrager geen netbeheerder is en niet in een groepsmaatschappij met een netbeheerder verbonden is.

2. De Autoriteit Consument en Markt neemt het besluit zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk zes maanden na ontvangst van de aanvraag. Deze termijn kan eenmaal met ten hoogste zes maanden worden verlengd. De Autoriteit Consument en Markt kan aan een ontheffing voorschriften en beperkingen verbinden.

3. De Autoriteit Consument en Markt kan een ontheffing intrekken indien degene aan wie de ontheffing is verleend:
a. niet langer voldoet aan de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid;
b. in strijd handelt met de voorschriften en beperkingen als bedoeld in het tweede lid en het bepaalde bij of krachtens het vierde tot en met het zevende lid;
c. bij de aanvraag om een ontheffing onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid.

4. Indien een ontheffing is verleend, zijn uitsluitend het vijfde en zesde lid van toepassing op de eigenaar van een gesloten distributiesysteem.

5. De eigenaar van een gesloten distributiesysteem beheert het gesloten distributiesysteem.

6. Het bepaalde bij of krachtens de artikelen 1g, 1h, 10, eerste lid, tweede lid, onderdeel b, derde lid, onderdeel b, vijfde en zesde lid, 14, 17a, 19, 35d, 35e, eerste lid, 42, 42b, 42c, 52b, negende lid, en 81d, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing voor de eigenaar van een gesloten distributiesysteem, met dien verstande dat:
a. artikel 10, zesde lid, uitsluitend geldt voor zover er na aansluiting sprake is van een afnemer binnen het geografisch gebied waarbinnen het gesloten distributiesysteem ligt en deze aansluiting past bij het karakter van het gesloten distributiesysteem,
b. niet aan de verplichtingen, bedoeld in de in artikel 14, eerste lid, genoemde artikelen behoeft te worden voldaan;
c. dat in de artikelen 1g en 1h in plaats van «gasbedrijf» wordt gelezen «eigenaar van een gesloten distributiesysteem».

7. De Autoriteit Consument en Markt keurt op verzoek van een aangeslotene op een gesloten distributiesysteem de van kracht zijnde methode voor de berekening van de tarieven goed.

8. Indien een verzoek als bedoeld in het zevende lid is ontvangen, overlegt de eigenaar van een gesloten distributiesysteem binnen drie maanden na de datum waarop de raad van bestuur de eigenaar van een gesloten distributiesysteem over het verzoek heeft geïnformeerd, aan de

raad van bestuur informatie over het aan het verzoek voorafgaande kalenderjaar die relevant is voor de beoordeling van het verzoek, met daarbij een toerekening van de kosten en opbrengsten aan activiteiten die verband houden met de aanleg en het beheer van het gesloten distributiesysteem in overeenstemming met het daadwerkelijk gebruik van financiële of andere middelen voor die activiteiten.

9. *Een besluit als bedoeld in het zevende lid, wordt genomen binnen zes maanden nadat de informatie, bedoeld in het achtste lid door de raad van bestuur is ontvangen. Deze termijn kan eenmaal met ten hoogste zes maanden worden verlengd."*

6 Bijlage 2 – Geografische afbakening van de locatie waarop het GDS/gastransportnet is gelegen

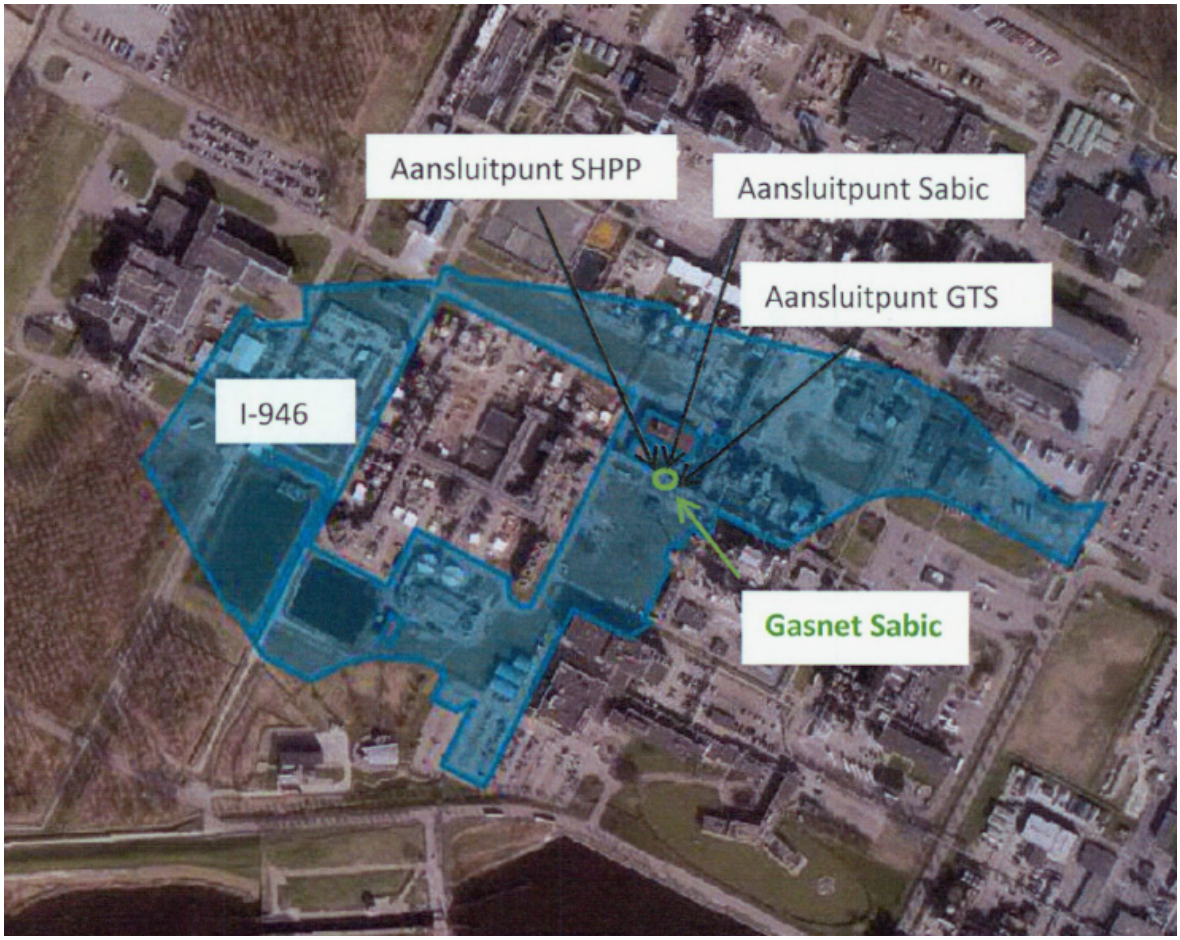

7 Bijlage 3 – Toelichting op ontheffingsvoorschriften

1. Op grond van het bepaalde in artikel 2a van de Gaswet kunnen aan een ontheffing voorschriften en beperkingen worden verbonden met betrekking tot het verlenen van een ontheffing voor de verplichting tot het aanwijzen van een netbeheerder. De Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) heeft hiertoe diverse voorschriften en één beperking opgesteld, die in beginsel aan alle ontheffingen worden verbonden. Deze voorschriften dienen onder meer derdentoegang, veiligheid en transportzekerheid, en het hanteren van non-discriminatoire tarieven te bewerkstelligen en te waarborgen. De voorschriften bevatten minimale noodzakelijke vereisten die recht doen aan de belangen van de afnemers op het particuliere net zonder dat daarbij onevenredige inspanningen en investeringen van de particuliere netbeheerder worden verlangd voor het uitvoeren van deze voorschriften.

2. De ACM heeft definities en eisen die rechtstreeks uit de wet voortvloeien, zoals de aansluitplicht voor de particuliere netbeheerder, niet herhaald in de voorschriften. De door de ACM opgestelde voorschriften vullen enkel de regelgeving aan, daar waar de wetgever dat eist.

   Voor een goede uitvoering van deze voorschriften en om duidelijkheid te bieden aan de afnemers op een particulier net en de neteigenaar acht de ACM het van belang om daar waar nodig de voorschriften toe te lichten. Hieronder zal een aantal voorschriften dan wel onderdelen van voorschriften nader worden toegelicht.

   Voorschrift 2

3. Tot 20 juli 2012 was het ontheffingsstelsel ingericht vanuit de gedachte dat de particuliere netbeheerder zelf in de gelegenheid moest worden gesteld om zijn net zo doelmatig mogelijk in te richten. De ontheffing ontsloeg de houder van verplichtingen in de Gaswet, tenzij deze uitdrukkelijk van toepassing waren verklaard.

4. Vanaf 20 juli 2012 geldt een stelsel dat als ‘netbeheerder light’ kan worden omschreven. De particuliere netbeheerder heeft derhalve dezelfde rechten en plichten als een netbeheerder op een openbaar net, tenzij de wetgeving hem daarvan uitzondert. Dit brengt met zich mee dat de administratieve eisen voor de particuliere netbeheerder toenemen. Derhalve moet de ACM tijdig op de hoogte zijn van eventuele wijzigingen op een net ten einde te kunnen controleren dat een verleende ontheffing in overeenstemming blijft met de toepasselijke wet- en regelgeving, inclusief de codes. Illustratief hierbij is het nieuwe wettelijke vereiste van de aansluitplicht voor de particuliere netbeheerder. Alle afnemers op de afgebakende locatie van een particulier net die daarom verzoeken moeten in beginsel aangesloten worden. Tot 20 juli 2012 was het niet in alle gevallen noodzakelijk dat de Raad van Bestuur van de NMa, de rechtsvoorganger van de ACM, bekend was met alle afnemers op een particulier net. Vandaar dat het nieuwe voorschrift 2 op dit punt gewijzigd is. De belangrijkste wijziging is dat de ACM voortaan vier weken vooraf schriftelijk op de hoogte gesteld moet worden van eventuele wijzigingen, teneinde zo goed mogelijk de eventuele wijzigingen te kunnen toetsen.

5. Niet elke aangemelde wijziging op het net zal leiden tot aanpassing van de ontheffing, alleen wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de reden tot ontheffing verlening zullen tot wijziging leiden. Bekende voorbeelden die kunnen nopen tot aanpassing van de ontheffing is de uitbreiding van het net op een naastgelegen geografische locatie, verandering in het percentage verbruik door de eigenaar of verwante bedrijven zoals vereist op grond van het b-criterium van het eerste lid van artikel 2a van de Gaswet, of wijziging in het aantal aangeslotenen.

Voorschrift 3

6. Voorschrift 3 schrijft voor dat de voorwaarden en tarieven die de particuliere netbeheerder hanteert op gepaste wijze bekend worden gemaakt aan zijn afnemers. Zowel de ontheffing met de daaraan verbonden voorschriften als de gehanteerde voorwaarden en tarieven zijn immers van invloed op de rechtspositie van de afnemers. De ACM laat het aan de particuliere netbeheerder over hoe de bekendmaking plaatsvindt, zolang deze maar vooraf voldoende kenbaar zijn voor de betreffende afnemers. Gedacht kan worden aan bekendmaking door middel van schriftelijke overeenkomst of via publicatie op internet.

Voorschrift 4

7. De particuliere netbeheerder wordt in dit voorschrift een aantal algemene verplichtingen opgelegd om zijn elektriciteitsnet of gastransportnet in werking te hebben en te onderhouden, de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over het net op de meest doelmatige wijze te waarborgen, de veiligheid te bevorderen bij het gebruik van toestellen en installaties die elektriciteit of gas verbruiken. Het is in beginsel aan de particuliere netbeheerder om invulling te geven aan deze verplichtingen op de wijze die hij het meest passend acht bij de eigenschappen van het net, het beheer daarvan en zijn bedrijfsvoering, daarbij rekening houdend met de bedrijfsprocessen van de afnemers.

8. Dit voorschrift is uitgebreid met een aantal vereisten als een onderhoudsplan, storingsplan en calamiteitenplan met daaraan gekoppelde vereisten. De particuliere netten zijn als groep te divers om daarvoor algemeen verbindende voorschriften omtrent veiligheid vast te stellen. Het gaat namelijk om een grote verscheidenheid aan ondernemingen, commerciële en niet-commerciële dienstverleners, zoals petrochemische industrie, windparken, spoorwegstations en zorginstellingen. In plaats daarvan schrijft de ACM een aantal minimum eisen voor waarmee de particuliere netbeheerder kan waarborgen dat zijn net voldoet aan de algemene vereisten voor veiligheid. De ACM gaat daarbij uit van het principe dat de veiligheid op het net het beste kan worden gewaarborgd door de betrouwbaarheid van het net te vergroten. Dit voorkomt dat eventueel potentieel gevaarlijke situaties kunnen ontstaan.

9. De ACM eist daarom dat de particuliere netbeheerder voortaan een onderhoudsplan heeft waarin niet alleen is aangegeven hoe vaak en waarop er onderhoud wordt gepleegd, maar ook wat het inspectiebeleid is.

10. Om dezelfde reden dient er ook een storingsplan te zijn dat aangeeft wie wanneer optreedt, zodat er geen misverstand kan zijn wie het storingswerkzaamheden uit zal voeren in geval van calamiteiten.

11. De verplichting tot het opstellen van een calamiteitenplan is door de ACM ingevoerd omdat gebleken is dat ondernemingen en instellingen doorgaans wel beschikken over een calamiteitenplan, maar dat dit niet altijd is toegesneden op situaties die vallen onder de Gaswet.

12. Tevens dient een investeringsplan aanwezig te zijn met een vervangingsplan. De ACM zal niet zelf de criteria in deze plannen toetsen, maar wel dat men erover beschikt en er naar handelt.

13. Tot slot is verplicht gesteld dat men beschikt over een bedrijfsmiddelenregister, zodat beter inzichtelijk is wat de staat is van het netwerk en bepaald kan worden wanneer bijvoorbeeld onderhoud of vervanging vereist is.

Voorschrift 5

14. De gascodes kennen momenteel geen uniforme regeling analoog aan de elektriciteitscodes omtrent derdentoegang. Zo moet er onderscheid worden gemaakt tussen particuliere netten die zijn aangesloten op het gastransportnet van GTS en in de allocatie door GTS zijn opgenomen als

regionaal net, particuliere netten die op het gastransportnet van GTS zijn aangesloten en in de allocatie door GTS zijn opgenomen als direct aangeslotene, en particuliere netten die op het gastransportnet van de regionale openbare netbeheerders zijn aangesloten. In de eerstgenoemde situatie is de particuliere netbeheerder op grond van de Allocatievoorwaarden Gas en de Informatiecode Elektriciteit en Gas verplicht om derdentoegang te faciliteren door gebruik te maken van het elektronisch berichten verkeer via het Centraal Postbus Systeem. Dit is het reguliere systeem dat door de netbeheerder wordt gehanteerd. Dit betekent dat de particuliere netbeheerder zijn gastransportnet en systemen dusdanig moeten hebben ingericht dat hij in staat is om aan de op hem rustende verplichtingen op grond van de Allocatievoorwaarden Gas en de Informatiecode Elektriciteit en Gas te voldoen. Voorts moeten zijn afnemers over comptabele meetinstallaties en EAN-codes beschikken. In de andere genoemde situaties wordt derdentoegang verleend door zogenaamde suballocatie. Vandaar ook dat er van voorschrift 5 twee versies zijn. De ene versie betreft de situatie waarbij het particuliere net is aangesloten op het net van GTS en als regionaal net is aangemerkt door GTS, en de andere versie van voorschrift 5 betreft particuliere netten die zijn aangesloten op een net van een regionale netbeheerder of het net van GTS en door GTS als direct aangeslotene zijn aangemerkt. Te allen tijde geldt de verplichting dat indien afnemer op het particuliere net van leverancier wisselt en deze nieuwe leverancier bevindt zich op het openbare net, de beheerder en de afnemers van het particuliere net gehouden zijn de regelgeving en procedures die gelden op het openbare net te volgen. Hierbij kan gedacht worden aan onder meer het stelsel van de technische codes.

15. Voorschrift 5 schrijft voor dat indien voor de eerste keer op particulier net een afnemer van leverancier wil wisselen, een termijn van maximaal drie maanden geldt. Enerzijds heeft de afnemer op een particulier net dat daarom verzoekt recht op een realisatie van derdentoegang binnen een bepaalde termijn. Anderzijds moet vaak nog de nodige aanpassingen aan het net worden verricht en systemen worden geïnstalleerd om aan een eerste switchverzoek invulling te kunnen geven. Vandaar dat in voorschrift 5 is bepaald dat dit binnen drie maanden na ontvangst van het eerste schriftelijke switchverzoek moet gebeuren. Over het algemeen kunnen de aanpassingen of de installatie van systemen en de uiteindelijke switch worden uitgevoerd binnen een kortere termijn dan drie maanden. De particuliere netbeheerder mag een langere termijn dan drie maanden voor het afhandelen van het eerste switchverzoek hanteren, mits hij hierover met de afnemer schriftelijk overeenstemming heeft bereikt.

16. Indien eenmaal de eerste switch is gerealiseerd, mag ervan worden uitgegaan dat in ieder geval de nodige basisvoorzieningen zijn aangebracht, zodat opvolgende switchverzoeken van dezelfde afnemer veel sneller kunnen worden afgehandeld dan het eerste switchverzoek. Indien de particuliere netbeheerder de systemen heeft ingevoerd ten behoeve van een reguliere afhandeling van switchverzoeken, kunnen volgende verzoeken daarom worden afgehandeld overeenkomstig de voor openbare netbeheerders geldende termijnen en procedures, zoals omschreven in de Informatiecode Elektriciteit en Gas.

Voorschrift 6

17. Om het recht op derdentoegang te waarborgen, is het noodzakelijk dat er geen financiële belemmeringen worden opgeworpen door de particuliere netbeheerder. Ook op het openbare net geldt immers dat het uitvoeren van een switch gratis is. Vandaar dat op grond van voorschrift 6 geen kosten voor het uitvoeren van de switch in rekening mogen worden gebracht op een particulier net.

Voorschrift 7

18. Indien een afnemer op een particulier net switch en deelneemt aan het verkeer op het openbare net, dient deze te voldoen aan de regels die gelden op dat openbare net. Voor grootzakelijke afnemers geldt de verplichting om de meetverantwoordelijkheid in te richten. Dit kan betekenen

dat deze afnemer een comptabele meetinstallatie moet aanschaffen en installeren. Deze kosten komen voor rekening van de afnemer die het switchverzoek heeft ingediend. Dit geldt ook voor alle andere kosten die ingeval van openbaar netbeheer normaliter voor rekening van de afnemers komen. Voorschrift 7 beoogt geen van het reguliere netbeheer afwijkende situatie in het leven te roepen en knoopt aan bij het in de Informatiecode Elektriciteit en Gas voorgeschreven principe dat het berichtenverkeer dat geldt voor grootzakelijke afnemers van toepassing is op particuliere netten. Dit geldt ook indien er een enkele huishoudelijke afnemer aangesloten is op een particulier net. Dit laatste is namelijk op grond van de wet toegestaan indien de huishoudelijke afnemer bijvoorbeeld in dienstbetrekking is bij de particuliere netbeheerder. Het gaat dan om onder andere dienstwoningen van portiers of ander ondersteunend personeel.

Voorschrift 8

19. De ACM schrijft voor dat een ontheffing na 10 jaar vervalt. Hiermee knoopt de ACM aan bij andere ontheffingsstelsels, alsmede het gegeven dat een aanwijzing van een netbeheerder voor het openbare net evenzeer slechts 10 jaar geldig is. Dit betekent niet dat na 10 jaar de ontheffing niet meer aan de oorspronkelijke aanvrager verleend kan worden. Indien er behoefte is aan verlenging dient voordat de termijn van 10 jaar afloopt tijdig een nieuwe aanvraag te worden ingediend.

20. Indien niet tijdig verlenging wordt aangevraagd herleeft de plicht om een openbare netbeheerder aan te wijzen en kan de Minister van Economische Zaken na vier weken zelf een netbeheerder aanwijzen voor het betreffende net.